

Акції

Пролітаючи над річкою Случ...

З нагоди Міжнародного дня мігруючих птахів, котрий щорічно відзначається у другі вихідні травня, низка установ та організацій, а також широке коло небайдужих у всьому світі громадян долучилися до різних подій, організованих під егідою АЕВА (Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів). Не виняток і Рівненщина, на території якої цього року відбулися познавальні зустрічі, екскурсії та спеціалізовані практичні майстер-класи.

Історично відзначати Міжнародний день мігруючих птахів почали з 1995 року, коли в Гаазі (Нідерланди) підписали угоду АЕВА, що й здійснює координацію збереження мігруючих водно-болотних птахів, звертаючи особливо увагу на види, що перебувають під загрозою зникнення, або тих, що мають несприятливий статус збереження. Важлива роль відведена й екологічній освіті. Відтак цьогорічне гасло - «Мігруючі птахи й туризм» - покликане зацікавити широкі верстви населення, відкрити туристичний і познавальний потенціал спостереження за птахами.

Загалом в Україні вже декілька років поспіль різні установи долучаються до цих заходів. Проте зазвичай це спеціалісти (орнітологи) та незначна кількість зацікавлених осіб (переважно з національних природних парків, заповідників та освітніх установ). До того ж, мало хто офіційно реєструється на міжнародному рівні й пропонує програму своїх заходів для широкого загалу.

Офіційно долучитися до проведення Міжнародного дня мігруючих птахів вирішив і Рівненський природний заповідник, запропонувавши всім бажаючим програму тематичних заходів, тим більше, що зовсім недавно спільно з МГО «Смарт», за підтримки Програми малих грантів ПРООН/ГЕФ в Україні, неподалік міста Сарни

розробили два еколого-пізнавальних веломаршрути, що неабияк пов'язані з птахами (один пролягає через орнітологічний заказник «Вовча гора», другий - заплавами річки Случ, уздовж якої й мігрують пернаті). До слова, Рівненщина виявилася найактивнішою в Україні. Адже в області оголосили та провели свої заходи ще й Рівненський зоопарк і Національний природний парк «Дермансько-Острозький».

Отож, Рівненський природний заповідник, який активно займається еколого-просвітницькою діяльністю в області, завдяки співпраці й участі Західноукраїнських орнітологічних товариства та станції, місцевої громадської молодіжної організації «Смарт» узяв на себе відповідальність цікаво та якісно провести це важливе в глобальному масштабі дійство. Тому 10 травня на території центральної садиби, що поруч із заповідним лісовим урочищем «Розвилка», зібралися любителі птахів і зацікавлені жителі краю: активісти молодіжної громадської організації «Смарт», учителі й учні 5-11 класів Сарненських ЗОШ № 2, 3, 4 та гімназії. Наукові працівники заповідника та представники Західноукраїнського орнітологічного товариства (Михайло Франчук, Олександр Добринський, Ростислав Журавчак) розповіли про принципи й причини міграції птахів, пояснив-

Пісочник.

ши, яким чином і які види мігрують нашими просторами, про методи її досліджен-

ня. Присутні дізналися про історію та способи вивчення міграції, на широкому екрані продемонстрували познавальний фільм.

Особливо цікавим видався майстер-клас із кільцювання птахів як одного з найпопулярніших методів вивчення міграційних шляхів. Його учасникам розпо-

Плиска жовта.

віли, як це робиться на Рівненщині. Відтак усі охочі мали змогу власноруч ознайомитися з обладнанням, побачити кільця з різних країн. Особливий інтерес викликав сам процес. До поставлених заздалегідь спеціальних орнітологічних сіток саме потрапили синиця велика та зяблик, одні з найпоширеніших представників нашої фауни. Після процедури вимірювання птахів із кільцями випустили на волю. Кожне з них має свій унікальний серійний номер, тому, упіймавши такого пернатого ще раз, можна дізнатися, звідки він прилетів. До речі, деяких з тих, що були закільцьовані в попередні роки, згодом бачили в Ізраїлі (лелека чорний) та Зімбабве (лелека білий).

Завершився захід активною формою відпочинку, зокрема велосипедною еколого-пізнавальною екс-

курсією заплавами річки Случ, що пролягала від садиби заповідника правим берегом до села Стрільськ. Охочих виявилось до 30 осіб - як активістів МГО «Смарт», так і учнів міських навчальних закладів. Разом здійснили мандрівку мальовничими куточками берега Случа, ознайомилися з представниками пташиного населення лук, піщаного кос, мікрородом старич, побачили багате різноманіття птахів, зокрема жайворонка польового, чайку, пліску жовту, ластівку берегову, а також рідкісних, занесених до Червоної книги України: пісочника великого та крячка малого й багато інших. Кожен бажавчий мав змогу порозглядати їх через спеціальні оптичні пристрої - біноклі й орнітологічну трубу.

Загалом нашою територією щорічно мігрує велике різноманіття птахів: журавлі, гуси, качки, лелеки та хижі, кулики й дрібні горобині. Береги річки Случ на Сарненщині є зручними для наукового та любительського спостереження за ними, що стає дедалі популярнішим у всьому світі. Сподіваємося, що заходи не залишили байдужими учасників, а нам вдалося трішки задовольнити їх прагнення до пізнання природи та її мешканців і всі отримали позитивні враження й нові знання. Отож, не будьте пасивними, цікавтеся таємницями природи та бережіть її разом із нами.

Михайло ФРАНЧУК,
науковий співробітник
Рівненського природного
заповідника.